

Студијски програм: Социјална политика, модул: Социјална заштита, Социјални рад, Социјална политика, модул: Креирање и анализа социјалне политике,
Назив предмета: Антидискриминација, диверзитет и мултикултурални социјални рад
Наставник: доц. др Драгана Штекел
Статус предмета: Обавезан (Социјална политика, модул: Социјална заштита), Изборни (Социјални рад, Социјална политика, модул: Креирање и анализа социјалне политике)
Број ЕСПБ:6
Услов:
Циљ предмета Студенти ће се у оквиру овог курса упознати са основама мултикултурализма и различитости у контексту праксе социјалног рада са основним циљем сензибилизације за рад са клијентима који су припадници различитих мањинских група, при чему се под различитостима подразумева пресек различитих фактора укључујући, али истовремено не ограничавајући се само на етничку, расну, класну припадност, старост, културу, пол, родни идентитет, имиграциони и брачни статус, политичко и сексуално опредељење, итд. Анализа и преиспитивање сопствених вредносних система, (не)освешћених унутрашњих конфликта, противуречности или пристрасности у односима, стилевима комуникације и начинима интеракције са особама које се разликују од доминантне културе унапредиће културне компетенције студената за рад у мултикултуралном друштву. Фокус је на компетенцијама посматраним кроз мултидимензионалну призму знања, вештина, вредности, когнитивних и афективних процеса које доприносе културно освешћеној, критичкој и професионалној пракси у раду са корисницима и пружаоцима услуга и превенцији дискриминаторних и опресивних поступања.
Исход предмета 1. Разумевање начина на који различитост и разлике обликују развој појединаца и друштвених група, њихово понашање, интеракције, потребе, начине тражења и примања помоћи, као и генерално животно искуство 2. Коришћење (само)рефлексије у свакодневном животу ради објективне и свеобухватне процене, разумевања и унапређења сопствених интеркултуралних компетенција у раду са мањинским групама, односно у помажућим професијама 3. Разумевање кључних концепата који се односе на различитост, мултикултурализам, инклузију, анти-дискриминацију, социјалну правду, као и оних који су повезани концептима моћи, привилегија, опресије, неједнакости и неправде 4. Усвајање знања и вештина за диференцирању процену потреба и избор интервенција у раду са културно различитим и друштвено маргинализованим групама; 5. Усвајање и унапређење метода и вештина макро и микро праксе социјалног рада у заступању, дизајнирању, спровођењу и евалуацији програма мултикултуралне и инклузивне праксе.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Концепт мултикултурализма, социјалне правде, диверзитета; Теорије мултикултуралности; Димензије различитости; Разумевање културе и културних разлика; Разумевање импликација дискриминаторних и опресивних политика и пракси према корисницима услуга социјалног рада; Системска дискриминација и опресија; Вишеструка дискриминација – појам и садржај; Афирмативне акције: концептуални, организациони и етички изазови; Увод у интеркултуралне компетенције у социјалном раду, политици и образовању; Културне компетенције у образовању и пракси социјалног рада и организацијама у систему социјалне заштите; Микроагресије у пракси социјалног рада (препознавање, управљање и минимизација несвесних и потенцијалних унутрашњих конфликта, стереотипа, предрасуда и хостилности према припадницима одређених културних група); Превазилажење културолошких баријера у раду са припадницима различитих култура (појединцима, породицама, групама, заједницама); Културално-компетентне интервенције у раду са различитим корисничким групама; Антидискриминаторни социјални рад са маргинализованим друштвеним групама: микро пракса и професионална одговорност; Социјална инклузија етничких мањина; Расизам и етницизам – мултикултурални (мултирасни) идентитет; Дискриминација Рома – проблеми социјалне интеграције ромске популације; Хомофобија, трансфобија и хетеросексизам; Заступање маргинализованих група као етичка и професионална обавеза. <i>Практична настава</i> Студенти ће у оквиру практичне наставе анализирати студије случаја на основу којих ће дискутовати и имати задатак да процене да ли је у датим примерима дошло до дискриминације корисника, уколико јесте – које, као и да аргументују своје мишљење. Након анализе, предвиђено је да студенти предложе план акције и интервенције које треба предузети у правцу заштите права корисника, унапређења његовог положаја и уважавања његове различитости.

Осим студија случаја, студенти ће учествовати у различитим активностима као што су пројекти на тему различитих димензија сопственог идентитета (због којих се осећамо привилегованим, али и оних маргинализованим, искљученим и слабијим члановима наше заједнице/друштва), њихове улоге у професионалном развоју и идентиту, али и утицају на рад са корисницима који су припадници различитих култура.

Литература

Штекел, Д. (2020). Осврт на мултикултуралност и антидискриминативне политике и праксе у Србији. Дијалог за будућност. UNESCO, UNICEF, UNDP. (рад у зборнику у припреми)

Водич за културно-компетентну праксу у социјалној заштити (2016). Нови Сад: Покрајински завод за социјалну заштиту, стр. 7-16, 28-78.

National Asociation of Social Workers (NASW) (2003). Културна компетенција у пракси социјалног рада. Стандарди културне компетенције у пракси социјалног рада. Пријевод материјала Националног удружења социјалних радника Сједињених Америчких Држава. Љетопис социјалног рада, 10 (1), 123-137.

Петрушић, Н., Бекер, К. (2012). Практикум за заштиту од дискриминације. Београд: Партнери за демократске промене Србија Центар за алтернативно решавање сукоба, стр. 11- 83.

Жганец, Н., Миљеновић, А. (2011): Мултикултурализам у социјалном раду. Ревиија за социјалну политику, 18 (3), 311-330.

Петровић, Д. (2014). Интеркултурална интеграција и развој интеркултуралне осетљивости. Београд: Центар за примењену психологију, стр. 32-60, 95-114, 117-143.

Dominelli, L. (2001.). Глобализација: мит или стварност за социјалне раднике? Ревиија за социјалну политику, 8 (3), 259-266.

Башић, Г. (2011). Политичка акција: Ромски покрет и промене. Београд: Чигоја, стр. 11-18, 155-158. Шкорић, М., А. Кишјухас и Ј. Шкорић (2015). Значај културне компетентности за социјални рад. Годишњак Филозофског факултета 40: 189-207.

Жегарац, Н., Кишјухас, А., Копривица, И. (2016). Појмовник културно-компетентне праксе. Нови Сад: Покрајински завод за социјалну заштиту, стр. 30-32, 34-36

Додатна литература

Sue D. W. (2006). Multicultural Social Work Practice, Hoboken. New Jersey: John Wiley & Sons, Inc.

Murphy et al. (2009). Chapter 1-Conceptual framework for intersectionality. Incorporating intersectionality in social work practice, research, policy, and education (pp.7-16).Washington DC. NASW Press

Green, J. W. (1998.) *Cultural Awareness in the human services, A Multi-Ethnic Approach*. Allyn and Bacon. Poglavlja: Race, ethnicity, and social services, str. 1-38; Cultural Diversity and Social Services: Help-Seeking Behavior: The Cultural Construction of care, str. 43-71; Method in Cross-Cultural Social Work, str. 81-117.

Congress, E. and Kung, W. (2005). Using the Culturagram to Assess and Empower Culturally Diverse Families. U: Congress, E.P., Gonzales, M.J. (Ur.) *Multicultural Perspectives In Social Work Practice with Families* , 3rd edition 1-20

Congress, E. (1994). The use of culturagrams to assess and empower culturally diverse families. *Families in Society*, 75(9), 531–540.

Feng, A., M. Byram and M. Fleming (eds.) (2009). *Becoming Interculturally Competent through Education and Training*. Bristol: Multilingual Matters.

Hardy, K. V., Laszloffy, T.A. (1995). The cultural genogram: key to training culturally competent family therapists. *Journal of Marital and Family Therapy*, 21 (3): 227-237.

Fisher-Borne, M., Cain, J., M., & Martin, S. L. (2014). From mastery to accountability: cultural humility as an alternative to cultural competence. *The International Journal of Social Work Education*, 34(2), 165-181.

Bender, Kimberly, Negi, Nalini, & Fowler, Dawnovise N. (2010). Exploring the relationship between self-awareness and student commitment and understanding of culturally responsive social work practice. *Journal of Ethnic & Cultural Diversity in Social Work*, 19(1), 34-53

Cole, C., & Harris, H. W. (2017). The lived experiences of people who identify as LGBT Christians: considerations for social work helping. *Social Work & Christianity*, 44(1/2), 31-52.

Број часова активне наставе

Теоријска настава: 30

Практична настава: 30

Методе извођења наставе

Панел предавања; Радионице; Студије случаја; Пројекат

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	40
практична настава	20	усмени испт	

Студија случаја	30		
-----------------	----	-------	--